

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ – ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΘΥΝΗΣ – ΤΟΚΟΔΟΣΙΑ

Οι διατάξεις του άρθ. 4ου ν. 4092/2012 με τις οποίες καθορίζεται το ποσό των 6.000 € ως ανώτατο όριο ευθύνης του Επικουρικού Κεφαλαίου για ψυχική οδύνη κάθε δικαιούχου προσκρούει ευθέως στο άρθ. 1 § 4 της Οδηγίας 84/5/ΕΟΚ, στην αρχή της αναλογικότητας και στο άρθ. 1 του Α΄ Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ.

Οι διατάξεις με τις οποίες ορίζεται το ποσοστό τόκου υπερημερίας που καταβάλλεται από το Επικουρικό Κεφάλαιο σε 6% ετησίως, δηλαδή σε ποσοστό μικρότερο από εκείνο που υποχρεούνται να καταβάλλουν οι οφειλέτες του και το οποίο ισχύει για όλους τους άλλους διαδίκους, έρχεται σε αντίθεση με τα άρθ. 4 § 1 Συντ., 14 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, 1 του Α΄ πρόσθετου πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ και με την αρχή της αναλογικότητας.

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ 4/2017 Α΄ Τακτική Ολομέλεια

Πρόεδρος: **Βασιλική Θάνου-Χριστοφίλου.**

Εισηγήτρια: **Μαρία Νικολακέα,** Αρεοπαγίτης.

Δικηγόροι: **Αργ. Γρατσία-Πλατή, Βασ. Κούρτης, Γ. Μανουσάκης, Παν. Βρεττός, Ηλ. Κλάππας, Ιω. Ρόκας, Νικ. Παπάκος, Ιω. Κοτζαμανίδη, Ιω. Δρόσος, Αλ. Λεοντόπουλος-Βαμβέτσος.**

Στο άρθρο 3 § 1 της Οδηγίας 72/166/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 24.4.1972 «περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία των αυτοκινήτων οχημάτων και με τον έλεγχο της υποχρεώσεως προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής» προβλέπεται, ότι κάθε κράτος μέλος λαμβάνει... όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε η αστική ευθύνη, σχετική με την κυκλοφορία οχημάτων με συνήθη στάθμευση στο έδαφος του να καλύπτεται από ασφάλιση. Η υποχρέωση αυτή καλύπτεται με την πρόβλεψη της υποχρεωτικής κάλυψης με ασφάλιση του κυρίου ή κατόχου του αυτοκινήτου της έναντι τρίτων αστικής ευθύνης (άρθ. 2 επ. ν. 489/1976), καθώς και με την πρόβλεψη ποινικής και διοικητικής ευθύνης των προαναφερομένων κυρίου ή κατόχου σε περίπτωση κυκλοφορίας ανασφάλιστου αυτοκινήτου (άρθ. 12 του ως άνω νόμου). Περαιτέρω, στο άρθρο 1 § 4 της 84/5/ΕΟΚ δεύτερης Οδηγίας του Συμβουλίου της 30.12.1983 «Για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία των αυτοκινήτων οχημάτων» ορίζεται ότι: «κάθε κράτος μέλος ιδρύει ή εγκρίνει οργανισμό, αποστολή του οποίου είναι να αποκαθιστά, τουλάχιστον εντός των ορίων της υποχρέωσης ασφάλισης, τις υλικές ζημιές ή τις σωματικές βλάβες που προκαλούνται από όχημα αγνώστων στοιχείων ή για το οποίο δεν έχει εκπληρωθεί η υποχρέωση ασφάλισης της παραγράφου 1». Στα πλαίσια του ελληνικού δικαίου το ζήτημα τούτο είχε ήδη προβλεφθεί στα άρθρα 16 επ. του προαναφερόμενου ν. 489/1976, που κωδικοποιήθηκε με το π.δ. 237/1986, με την ίδρυση νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Επικουρικό κεφάλαιο ασφάλισης ευθύνης από ατυχήματα αυτοκινήτων» και συντετμημένα «ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ», το οποίο τελεί υπό την εποπτεία και τον έλεγχο

του Υπουργού Ανάπτυξης, εδρεύει στην Αθήνα και διέπεται από τις διατάξεις του άνω νόμου.

Στη συνέχεια, μέλη του Επικουρικού Κεφαλαίου καθίστανται υποχρεωτικά οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που ασκούν ασφάλιση αστικής ευθύνης από ατυχήματα αυτοκινήτων, καθώς και τα ΝΠΔΔ ή οι οργανισμοί κοινής ωφέλειας των οποίων τα οχήματα εξαιρούνται της υποχρεωτικής ασφάλισης (άρθ. 18 ν. 489/1976), για την εκπλήρωση δε του σκοπού του επιβάλλεται εκ του νόμου εισφορά υπέρ αυτού, το ανώτατο όριο της οποίας καθορίζεται με την εκάστοτε απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, υπολογιζόμενη σε ποσοστό επί των καθαρών ασφαλιστρών (5% κατ' ανώτατο όριο) του κλάδου αστικής ευθύνης από χερσαία οχήματα, η οποία βαρύνει κατά 70% τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και κατά 30% τους ασφαλισμένους (άρθ. 20 § 1 ν. 489/1976). Από την νομοθεσία λοιπόν που το διέπει, τον τρόπο λειτουργίας του και τους σκοπούς που εξυπηρετεί, προκύπτει ότι, παρά την ιδιωτικού δικαίου νομική μορφή του, το Επικουρικό Κεφάλαιο επιτελεί κοινωνικό έργο. Με τις διατάξεις των άρθρων 5, 6 §§ 1, 2, 5, 6 και 10 § 1 του π.δ. 237/1986 καθιερώθηκε η υποχρεωτική ασφάλιση της από αυτοκινητικά ατυχήματα ευθύνης, η οποία καλύπτει την έναντι τρίτων αστική ευθύνη εξαιτίας θανάτωσης ή σωματικής βλάβης ή ζημιών σε πράγματα, στην οποία περιλαμβάνεται και η χρηματική αξίωση για ψυχική οδύνη ή ηθική βλάβη, το δε ασφαλιστικό ποσό είναι τουλάχιστον ίσο με αυτό που καθορίζει κάθε φορά με αποφάσεις της η ΕΠ.Ε.ΙΑ για κάθε είδος κινδύνου που υπάγεται στην υποχρεωτική ασφάλιση. Εξάλλου, κατά το άρθρο 19 § 1 του ίδιου ως άνω π.δ/τος, το Επικουρικό Κεφάλαιο είναι υποχρεωμένο να καταβάλει στα πρόσωπα που ζημιώθηκαν την κατά την § 2 του άρθρου αυτού αποζημίωση λόγω θανάτωσης ή σωματικών βλαβών ή υλικών ζημιών από αυτοκινητικά ατυχήματα και σε περίπτωση που αυτά προκαλούνται από ανασφάλιστο όχημα ή από όχημα αγνώστων στοιχείων ή ασφαλισμένο σε ασφαλιστική εταιρία που πτώχευσε ή της οποίας η άδεια λειτουργίας ανακλήθηκε. Κατά την § 2 του ίδιου άρθρου, όπως ίσχυε πριν την αντικατάσταση του από το ν. 4092/2012, η αποζημίωση δεν μπορεί να υπερβεί τα κατά το άρθρο 6 § 5 κατώτατα όρια ασφαλιστικών ποσών του χρόνου ατυχήματος.

Περαιτέρω, με το τέταρτο άρθρο του ν. 4092/2012, ο οποίος, σύμφωνα με το έβδομο άρθρο αυτού, ισχύει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 220 Α/8.11.2012), εισήχθησαν περιορισμοί στις αποζημιώσεις που καταβάλλει το Επικουρικό Κεφάλαιο σε περίπτωση πτώχευσης του ασφαλιστή ή ανάκλησης της άδειας λειτουργίας του, καθώς επίσης και περιορισμοί στο ύψος της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης. Ειδικότερα, με το στοιχείο γ' του άνω άρθρου, αντικαταστάθηκε η § 2 του άρθρου 19 του π.δ. 237/1986 και προβλέπεται πλέον, μεταξύ άλλων, α) ότι η αποζημίωση που καταβάλλει το Επικουρικό Κεφάλαιο για χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ για κάθε δικαιούχο και β) ότι η αποζημίωση, στην περίπτωση πτώχευσης του ασφαλιστή ή άκαρπης εκτέλεσης σε βάρος του ασφαλιστή ή τέλος ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής εταιρίας, δεν καταβάλλεται ολόκληρη, αλλά με βάση τα ποσοστά που η διάταξη αυτή λεπτομερώς καθορίζει, κυμαινόμενα μεταξύ 70% έως 90%, μη δυνάμενη να υπερβεί κατ' ανώτατο όριο το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Με την ίδια δε αυτή διάταξη ορίστηκε περαιτέρω ότι η εν λόγω ρύθμιση «καταλαμβάνει και τις ήδη γεγεννημένες αξιώσεις κατά του Επικουρικού Κεφαλαίου, χωρίς πάντως να θίγει αξιώσεις

που έχουν επιδικαστεί με οριστική δικαστική απόφαση» και ότι «οι τόκοι που στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου υποχρεούνται να καταβάλει το Επικουρικό Κεφάλαιο υπολογίζονται σε κάθε περίπτωση με επιτόκιο έξι τοις εκατό (6%) ετησίως». Πρέπει να σημειωθεί ότι με την προεκτεθείσα διάταξη του άρθρου 1 § 4 της δεύτερης Οδηγίας 84/5/ΕΟΚ κατά την οποία «κάθε κράτος μέλος ιδρύει ή εγκρίνει οργανισμό, αποστολή του οποίου είναι να αποζημιώνει, τουλάχιστον εντός των ορίων της υποχρέωσης ασφάλισης, τις υλικές ζημιές ή τις σωματικές βλάβες που προκαλούνται από οχήματα αγνώστων στοιχείων ή για τα οποία δεν έχει ολοκληρωθεί η υποχρέωση ασφάλισης που προβλέπεται στην § 1» καλύπτεται και η χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης (ΟΛΑΠ 9/1993, ΔΕΕ C-277/12 της 24.10.2013 στην υπόθεση Vitālijs Drozdovs κατά Baltikums AAS).

Περαιτέρω, το άρθρο 9 § 1 της Κωδικοποιητικής Οδηγίας 2009/103/ΕΚ ορίζει επακριβώς ποια είναι τα ελάχιστα αυτά ποσά ασφαλιστικής κάλυψης τα οποία θα πρέπει να τηρούνται σε κάθε περίπτωση (ΔΕΚ C-348/98 Ferreira της 14.11.2000). Ακολούθως, σύμφωνα με το άρθρο 25 § 1 του Συντάγματος, τα δικαιώματα του ανθρώπου, ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους, ενώ οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν να επιβληθούν κατά το Σύνταγμα στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας.

Τέλος, με το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης, το οποίο κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974 και έχει αυξημένη τυπική ισχύ έναντι των κοινών νόμων, ορίστηκε ότι: «παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθεί της ιδιοκτησίας του, ει μη δια λόγους δημόσιας ωφέλειας και υπό τους προβλεπόμενους υπό του νόμου ή των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους. Αι προαναφερόμενοι διατάξεις δεν θίγουν το δικαίωμα κάθε κράτους να θέτει σε ισχύ νόμους, τους οποίους κρίνει αναγκαίους προς ρύθμιση της χρήσης αγαθών, σύμφωνα με το δημόσιο συμφέρον ή προς διασφάλιση της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων». Υπό τα δεδομένα αυτά οι προεκτεθείσες διατάξεις του ν. 4092/2012 είναι ανίσχυρες για τους ακόλουθους λόγους. Ο καθορισμός του ποσού των 6.000 ευρώ ως ανωτάτου ορίου για ψυχική οδύνη κάθε δικαιούχου προσκρούει ευθέως στην § 4 του άρθρου 1 της δεύτερης Οδηγίας 84/5/ΕΟΚ, κατά την οποία «κάθε κράτος μέλος ιδρύει ή εγκρίνει οργανισμό, αποστολή του οποίου είναι να αποζημιώνει, τουλάχιστον εντός των ορίων της υποχρέωσης ασφάλισης, τις υλικές ζημιές ή τις σωματικές βλάβες που προκαλούνται από οχήματα αγνώστων στοιχείων ή για τα οποία δεν έχει εκπληρωθεί η υποχρέωση ασφάλισης που προβλέπεται στην § 1», διάταξη η οποία καλύπτει και την χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης, κατά τα προεκτεθέντα. Επίσης, το επιβληθέν ανώτατο όριο των 6.000 ευρώ είναι αντίθετο και προς την αρχή της *stricto sensu* αναλογικότητας (άρθρο 25 § 1 εδάφ. δ' του Συντάγματος), διότι η παρέμβαση αυτή του νομοθέτη δεν είναι πρόσφορη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, ήτοι για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του Επικουρικού Κεφαλαίου, αλλά ούτε και αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού αυτού, αφού θα μπορούσε να επιτευχθεί το αποτέλεσμα αυτό με ηπιότερο τρόπο, είτε με το να προβλεφθεί μία έκτακτη επιδότησή του από τον κρατικό προϋπολογισμό, είτε με το να υποχρεωθεί

αυτό να εξυγιάνει τα οικονομικά του μέσω της αύξησης των εσόδων του και του περιορισμού των λειτουργικών του δαπανών. Εξ ετέρου, η εφαρμογή της ανωτέρω ρύθμισης, η οποία περιορίζει με το ως άνω όριο την ευθύνη του Επικουρικού Κεφαλαίου και επί των ήδη γεγεννημένων αξιώσεων είναι ανίσχυρη, διότι είναι αντίθετη προς το προαναφερθέν άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, που κυρώθηκε (μαζί με τη σύμβαση) με το ν.δ. 53/1974 και έχει, σύμφωνα με το άρθρο 28 § 1 του Συντάγματος, αυξημένη έναντι των νόμων ισχύ. Με τη διάταξη αυτή κατοχυρώνεται ο σεβασμός της περιουσίας του προσώπου, το οποίο μπορεί να τη στερηθεί μόνο για λόγους δημόσιας ωφέλειας. Στην έννοια της περιουσίας περιλαμβάνονται όχι μόνο τα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και όλα τα δικαιώματα «περιουσιακής φύσεως» και τα κεκτημένα «οικονομικά συμφέροντα». Καλύπτονται έτσι τα ενοχικά περιουσιακά δικαιώματα και ειδικότερα απαιτήσεις, είτε αναγνωρισμένες με δικαστική ή διαιτητική απόφαση, είτε απλώς γεγεννημένες κατά το εθνικό δίκαιο, εφόσον υπάρχει νόμιμη προσδοκία με βάση το ισχύον έως την προσφυγή στο δικαστήριο δίκαιο ότι μπορούν να ικανοποιηθούν δικαστικά (ΟΛΑΠ 6/2007, ΟΛΑΠ 40/1998). Έτσι, η ανωτέρω διάταξη του ν. 4092/2012 με το να περιορίσει δραστικά το ύψος της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης, καταργεί ουσιαστικά την αστική αυτή απαίτηση των δικαιούχων, που γεννήθηκε με το θάνατο συγγενικού προσώπου σε τροχαίο ατύχημα. Κατά συνέπεια, είναι ασυμβίβαστη προς τη διάταξη του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, αφού τείνει σε αδικαιολόγητη αποστέρηση περιουσιακού στοιχείου των ως άνω προσώπων χωρίς να συντρέχουν λόγοι δημόσιας ωφέλειας. Και τέτοιο λόγο δεν συνιστά το ταμειακό απλώς συμφέρον του Επικουρικού Κεφαλαίου.

Ακολούθως, κατά το άρθρο 4 §§ 1 και 2 του Συντάγματος, οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου. Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα. Με τη διάταξη αυτή καθιερώνεται όχι μόνον η ισότητα των Ελλήνων πολιτών έναντι του νόμου, αλλά και η ισότητα του νόμου έναντι αυτών, με την έννοια ότι ο νομοθέτης, κατά τη ρύθμιση ουσιαστικά ομοίων πραγμάτων, σχέσεων ή καταστάσεων και κατηγοριών ή προσώπων, δεν μπορεί να νομοθετεί κατά διαφορετικό τρόπο, εισάγοντας εξαιρέσεις και κάνοντας διακρίσεις, εκτός αν η διαφορετική ρύθμιση δεν είναι αυθαίρετη, αλλά επιβάλλεται από λόγους γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος, η συνδρομή δε των ειδικών περιστάσεων ή του κοινωνικού ή δημόσιου συμφέροντος υπόκειται στον έλεγχο των δικαστηρίων (ΟΛΑΠ 3/2006, 38/2005, 30/2005, 23/2004, 11/2008). Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα: «όλοι είναι ίσοι ενώπιον των δικαστηρίων. Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα η υπόθεση του να δικαστεί δίκαια και δημόσια από αρμόδιο, ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο ... για αμφισβητήσεις δικαιωμάτων και υποχρεώσεων αστικού χαρακτήρα». Το ΔΣΑΠΔ έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική έννομη τάξη με το ν. 2462/1997. Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών η αρχή της ισότητας των διαδίκων, που συνιστά ειδική εκδήλωση της αρχής της ισότητας, επιβάλλει την ίση μεταχείριση τους από τους νόμους που προσδιορίζουν τους όρους της δικαστικής προστασίας. Επομένως, διατάξεις νόμων, με τις οποίες αναγνωρίζεται υπέρ ενός διαδίκου ευνοϊκή μεταχείριση ως προς το ανωτέρω δικαίωμα, με αποτέλεσμα να τίθεται αυτός σε θέση πλεονεκτικότερη από εκείνη του αντιδίκου του, είναι ανίσχυρες (Ολ. Α.Π. 12/2013, ΟΛΑΠ 4/2012). Κατά συνέπεια, οι διατάξεις με τις οποίες ορίζεται το ποσοστό τόκου υπερημερίας

που καταβάλλεται από το Επικουρικό Κεφάλαιο σε 6% ετησίως, δηλαδή σε ποσοστό μικρότερο από εκείνο που υποχρεούνται να καταβάλλουν οι οφειλέτες αυτού και το οποίο ισχύει για όλους τους διαδίκους, έρχεται σε αντίθεση 1) με τα άρθρα 4 § 1 του Συντάγματος και το άρθρο 14 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, αφού με αυτές αναγνωρίζεται υπέρ του Επικουρικού Κεφαλαίου ευνοϊκή μεταχείριση ενώ τίθεται σε δυσμενέστερη θέση έναντι αυτού ο άλλος διάδικος και 2) με την διάταξη του προαναφερθέντος άρθρου 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, δεδομένου ότι με την ανωτέρω ευνοϊκή υπέρ αυτού ρύθμιση επέρχεται βλάβη της περιουσίας του δανειστή το Επικουρικού Κεφαλαίου (στην προκειμένη περίπτωση των αναιρεσιβλήτων) χωρίς να δικαιολογείται τούτο από λόγους δημοσίου συμφέροντος, ενόψει του ότι το απλό ταμειακό συμφέρον του Επικουρικού Κεφαλαίου δεν ταυτίζεται με το δημόσιο ή το γενικό συμφέρον και δεν μπορεί να δικαιολογήσει την παραβίαση των δικαιωμάτων των παθόντων από τροχαία ατυχήματα να απαιτήσουν και να λάβουν τόκους για τις αξιώσεις τους σε ποσοστό ίδιο με εκείνο που καταβάλλουν οι ιδιώτες, ενώ δεν συνιστά τέτοιο λόγο δημοσίου συμφέροντος το γεγονός ότι το Επικουρικό Κεφάλαιο, που είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, τελεί απλώς υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του κράτους (ΑΠ 1025/2015). Τέλος, η ανωτέρω διάταξη έρχεται σε αντίθεση με την ήδη και συνταγματικώς κατοχυρωμένη (άρθρο 25 του Συντάγματος) αρχή της αναλογικότητας, κατά τα προεκτεθέντα. Η αρχή αυτή, η οποία υπαγορεύει την τήρηση της αναλογίας ανάμεσα στον επιδιωκόμενο σκοπό και τα μέσα που χρησιμοποιούνται προδήλως προσβάλλεται στην προκειμένη περίπτωση. Και τούτο, διότι και αν θεωρηθεί ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός είναι η προστασία του ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ, το καταβαλλόμενο ποσοστό 6% ως τόκος υπερημερίας, δηλαδή το 1/2 από εκείνο που υποχρεούται να καταβάλλει ο οφειλέτης ιδιώτης, δεν είναι αναλογικό (ΟΛΑΠ 3/2017, ΟΛΑΠ 4/2012).

Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση του, δικάζοντας επί της από 31.5.2010 έφεσης του εκκαλούντος ΝΠΙΔ με την επωνυμία «Επικουρικό Κεφάλαιο» και της αντέφεσης που άσκησαν με τις προτάσεις τους οι εφεσίβλητες και ήδη αναιρεσιβλήτες κατά της 74/2010 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Άρτας, με την οποία έγινε κατά ένα μέρος δεκτή η από 5.1.2009 αγωγή αποζημίωσης από αδικοπραξία (τροχαίο ατύχημα) των αναιρεσιβλήτων και επιδίκασε σε αυτές χρηματική ικανοποίηση για την ψυχική οδύνη που υπέστησαν από το θάνατο συγγενούς τους (συζύγου και αδελφού) ποσά 40.000 ευρώ για την πρώτη, 25.000 ευρώ για τη δεύτερη και 15.000 ευρώ για καθεμία των λοιπών, απέρριψε κατ' ουσίαν την έφεση και δέχτηκε την αντέφεση, επιδικάζοντας, αντίστοιχα, 100.000, 60.000, 40.000 και 40.000 ευρώ για την ίδια αιτία. Αρνήθηκε δε να εφαρμόσει τις ανωτέρω διατάξεις του ν. 4092/2012 «ως αντίθετες στο Σύνταγμα, το Ευρωπαϊκό Δίκαιο και την ΕΣΔΑ». Με τις κρίσεις του αυτές το Εφετείο δεν παραβίασε το νόμο και πρέπει οι από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ αντίθετοι δεύτερος και τρίτος κατά σειρά λόγοι της αναίρεσης να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Περαιτέρω, επί του δια των προτάσεων της παρούσης συζητήσεως υποβληθέντος εκ μέρους του αναιρεσειόντος αιτήματος περί υποβολής προδικαστικού ερωτήματος προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 267 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επειδή, κατά τους ισχυρισμούς του,

ανακύπτει εν προκειμένω ζήτημα ερμηνείας του πρωτογενούς και του παραγώγου ενωσιακού δικαίου και συγκεκριμένα ζήτημα ερμηνείας του άρθρου 1 § 4 της Οδηγίας 84/5/ΕΟΚ σε σχέση με το άρθρο 4 § 1 του ν. 4092/1912, κρίνεται ότι δεν υφίστανται εν προκειμένω οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος και συγκεκριμένα δεν υφίσταται αμφιβολία ως προς την ερμηνεία του ανωτέρω κανόνα του ενωσιακού δικαίου και αναγκαιότητα της απόφασης του ΔΕΕ και συνεπώς το σχετικό αίτημα είναι απορριπτό. Τέλος, απορριπτό είναι και το επίσης εκ μέρους του αναιρεσείοντος υποβληθέν αίτημα περί παραπομπής προς εκδίκαση της υπό κρίση υποθέσεως στην πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, διότι κρίνεται ότι δεν συντρέχουν, εν προκειμένω οι προϋποθέσεις που απαιτούνται από την διάταξη του άρθρου 563 § 2 του ΚΠολΔ σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 23 § 2 εδάφ. γ' και δ' του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων (ν. 1756/1995), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 § 1 του ν. 2331/1995. Κατόπιν αυτών πρέπει να απορριφθούν οι δεύτερος και τρίτος λόγοι της αίτησης αναίρεσης από τον αριθ. 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ που παραπέμφθηκαν στην Τακτική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου. Τέλος, πρέπει να συμψηφιστούν τα δικαστικά έξοδα, γιατί η ερμηνεία των κανόνων δικαίου που εφαρμόστηκαν ήταν ιδιαίτερα δυσχερής (179, 183 ΚΠολΔ).